

บทบาทและแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
Roles and Developing local Curriculum Administration Guidelines
of School Administrators under The sub-municipality Bong Pa-in District
Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

ศิริลักษณ์ พงษ์หาญ¹

Sirilak Ponghan¹

สาลิณี มีเจริญและพิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดี²

Salinee Meecharoen and Pimparit Tiangpak²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 162 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่น .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลวิจัยพบว่า 1) บทบาทการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าผู้บริหารควรส่งเสริมการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารหลักสูตร ควรให้การสนับสนุนการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ควรจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้ครูและบุคลากรได้วิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันและควรจัดให้ มีสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำสำคัญ : บทบาทผู้บริหารการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.

² อาจารย์ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the role of administrators in the administration of local curricula of educational institutions. under Bang Pa-In Sub-district Municipality Bang Pa-in District, and 2) to study the guidelines for the development of administrators' roles in the administration of local curriculums of educational institutions. Under Bang Pa-in Sub-district Municipality Bang Pa-in District Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The samples used in the research were 162 school administrators. and teachers. The researchers determined the sample size. The research tool was a questionnaire. 5-level estimation scale model with the .93 reliability value. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation. and analyze the guidelines for the development of executive roles in the administration of local curricula of educational institutions under Bang Pa-In Subdistrict Municipality Bang Pa-in District Phra Nakhon Si Ayutthaya Province to find the frequency and percentage values.

The results of the research were as follows: 1) The role of local curriculum administration of educational institute administrators. under Bang Pa-In Sub-district Municipality Bang Pa-in District Phra Nakhon Si Ayutthaya Province Overall, the practice was at a high level. The highest mean was the evaluation of local curricula, followed by the aspect of resource use and local learning resources at a very practical level and the aspect with a high level of practice. The lowest mean was for innovation and technology in curriculum administration at a high level. 2) Guidelines for the development of local curriculum administration of school administrators. under Bang Pa-In Sub-district Municipality Bang Pa-in District : School administrators should promote the use of innovation and technology in curriculum management, provide local curriculum for teachers and personnel to analyze curriculum together, promote the development of learning materials, provide support for management Local curricula, provide local wisdom media to facilitate self-learning, and appoint a committee to evaluate local curricula.

Keywords: Management role, Local course Administration, Schools under the Bang Pa-In Sub-district Municipality

บทนำ

การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเองมีโอกาสดิถีริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเองอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระอบอุ่นและปลอดภัย การศึกษาเป็นรากฐานของการดำเนินชีวิตของเด็กโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู ให้ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาและเป็นการพัฒนาเด็กโดยครอบครัว และชุมชน การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, น. 2) เด็กวัยนี้ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้หากไม่ได้รับการดูแลจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็ก การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้นโดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเองและการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นจึงต้องยึดแนวคิดที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวนักเรียน ปัญหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารสถานศึกษา ในปัจจุบันมีหลายด้าน อยู่ด้วยกัน เช่น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น การขาดการนำหลักสูตรที่มีไปใช้อย่างจริงจัง และการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน อีกทั้งยังขาดการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างจริงจัง ปัญหาที่พบคือบุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ขาดการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น บุคลากรในโรงเรียนไม่มีเวลาที่จะดำเนินการและขาดการประสานงาน ระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่น การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534, น. 7) ได้กล่าวถึงหลักสูตรท้องถิ่นว่าหมายถึง รายละเอียด เนื้อหาสาระ แผนการสอนสื่อการเรียนการสอน เอกสารความรู้ หนังสือเสริมประสบการณ์ที่จัดทำขึ้นให้สอดคล้องเฉพาะท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของตนเอง ชีวิต เศรษฐกิจ อาชีพ และสังคมอย่างลึกซึ้ง สามารถนำประสบการณ์นั้นมาพัฒนาความเป็นอยู่ในชีวิต อาชีพและสังคมได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่รู้จักตนเอง ไม่รู้จักชีวิตไม่เข้าใจและไม่มีความรู้สึกที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากโรงเรียน 10 โรงเรียน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 248 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 10 คน จากโรงเรียน 10 โรงเรียนและ ครู สังกัดเทศบาลตำบล อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 152 คน จากโรงเรียน 10 โรงเรียน รวมเป็น 162 คน โดยกำหนดขนาดของตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970, pp. 607-610) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อหาสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดแนวทางการพัฒนาบทบาท ดังนี้

1. แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษาและตำแหน่ง
2. แบบสอบถามบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มีข้อความแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนหลักสูตรท้องถิ่น 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการใช้ทรัพยากรและ

แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตร และ 5) ด้านการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีข้อความแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนหลักสูตรท้องถิ่น 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตร และ 5) ด้านการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ครู จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เพื่อขอออกหนังสือ ในการตอบแบบสอบถามถึง ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. นำหนังสือจากวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา ขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน

4. ขอรับแบบสอบถามคืนโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง ด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม พบว่า ได้รับคืนจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 ชุด และจากครู จำนวน 152 ชุด รวมเป็น 162 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

6. เลือกแบบสอบถามปลายเปิดที่มีผู้ตอบแบบสอบถามครบสมบูรณ์ เพื่อสรุปในแต่ละด้านได้จากผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้ความคิดเห็น จำนวน 30 ฉบับ จากทั้งหมด 162 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 18.52 แล้วนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาความถี่และค่าร้อยละ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติบทบาทการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามการ

จำแนกปัจจัย 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้ทรัพยากร และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตร ด้านการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น คำนวณค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบจากแบบสอบถาม ที่สมบูรณ์ทั้งหมด แยกเป็นรายด้านตามตัวแปรตาม แล้วนำค่าเฉลี่ย ที่ได้มาแปลผลเป็นระดับ โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวทางของเบสต์ (Bass. 1990, p.122)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และตำแหน่ง โดยแสดงเป็นจำนวนร้อยละผลปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	55	33.95
	หญิง	107	66.05
	รวม	162	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	19	11.73
	31 - 40 ปี	57	35.19
	41 - 50 ปี	69	42.59
	51 ปีขึ้นไป	17	10.49
	รวม	162	100.00
วุฒิทางการศึกษา	ปริญญาตรี	136	83.95
	ปริญญาโท	26	16.05
	รวม	162	100.00
ตำแหน่ง	ผู้บริหารสถานศึกษา	10	6.17
	ครูผู้สอน	152	93.83
	รวม	162	100.00

จากตารางที่ 1. พบว่า ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 162 คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 66.05 ส่วนใหญ่ มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 42.59 และมีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 83.95 ส่วนใหญ่ตำแหน่งครู จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 93.83 ตามลำดับ

2. การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติบทบาทการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด เทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม

การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการวางแผนหลักสูตรท้องถิ่น	4.21	0.70	มาก	4
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.27	0.60	มาก	3
3. ด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	4.36	0.51	มาก	2
4. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตร	4.17	0.72	มาก	5
5. ด้านการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น	4.62	0.30	มากที่สุด	1
รวม	4.32	0.42	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับบทบาทการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมา คือ ด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การพัฒนาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในการบริหารหลักสูตร ที่มาจากผู้ให้ความคิดเห็นทั้งหมด 30 คน ดังนี้

1) ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

3) ด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การสนับสนุนการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67

4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67

5) ด้านการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น รองลงมา คือ ด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และด้านที่มีการปฏิบัติ คือ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตร ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี จันปุ่ม (2554, น. 83) วิจัยเรื่องการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารสถานศึกษาดังนั้น จึงต้องมีการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น จึงเป็นภาระงานที่สำคัญอีกประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น ผู้บริหารมีการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานมาจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น มีการจัดอบรมแก่ครู

ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาครู ผู้บริหารมีการปรับปรุงทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ผู้บริหารมีการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ และผู้บริหารมีการจัดอบรม เกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพา กสิรักษ์ (2556, น. 115) วิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนต่างกัน โดยผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่ มีบทบาทมากกว่าผู้บริหารในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กและ 3) ปัญหาที่พบได้แก่ผู้บริหารไม่ได้กำหนดตารางเรียนสำหรับการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมข้อเสนอแนะคือผู้บริหารสถานศึกษา

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การพัฒนาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในการบริหารหลักสูตร 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 3) ด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การสนับสนุนการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 4) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 48.57 และ 5) ด้านการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญตันดิธรรมถาวรและคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโครงการรูปแบบ แนวทาง การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของเทศบาลนครรังสิต โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า การที่จะส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของเทศบาลนครรังสิต เพื่อสร้างคุณภาพมาตรฐานสร้างโอกาส ความเสมอภาค การกระจายอำนาจ การติดตามการประเมินที่มีคุณภาพ และการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนนั้น รัฐบาลส่วนกลางต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย มีการจัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีอำนาจและขอบเขต ความรับผิดชอบที่ชัดเจนและกำหนดบทบาทความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามขีดความสามารถอีก

ทั้งรัฐบาลกลางยังต้องรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณรายหัว การจัดสรรเงินอุดหนุน การสนับสนุน กิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อลดการเหลื่อมล้ำในเรื่องรายได้ ที่แตกต่างกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ การดูแลสิ่งปลูกสร้าง การจัดสรรทุนการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากจน เป็นต้น และสำหรับความเป็นไปได้ ในการเข้ามาจัดการศึกษาของเทศบาลนครรังสิตเรียงตามลำดับสำคัญคือการศึกษาประเภทเด็กเล็กก่อนวัยเรียน การศึกษาระดับอนุบาล การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ การศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นน้อยสุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะ ในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านการวางแผนหลักสูตรท้องถิ่นที่มีเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารควรจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารควรจัดอบรมแก่ครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาครู มีส่วนร่วมในการใช้หลักสูตรท้องถิ่นมาบูรณาการกับการเรียนรู้ จัดหลักสูตรท้องถิ่นที่หลากหลายกับความต้องการของผู้เรียน

1.3 ด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่มีเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารควรปรับปรุงทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.4 ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตรที่มีเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารควรจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาครูในการผลิตและใช้สื่ออย่างหลากหลาย ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบ

1.5 ด้านการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นที่มีเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารควรจัดทำเอกสารผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น รายงานผลการประเมินพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของภูมิปัญญาจากชุมชน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบบบการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในการประสานงาน การประชาสัมพันธ์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, (2542). การพัฒนารายวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับ ท้องถิ่นในหลักสูตร ระดับมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กาญจนา บุญส่งและนิภา เพชรสม. (2556). ชุดฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและ หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- กาญจนา บุญส่งและนิภา เพชรสม. (2556). เอกสารประกอบการสอนวิชาผู้นำทางวิชาการและ การพัฒนาหลักสูตร.เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ชาญ ตันติธรรมถาวร และคณะ (2554) โครงการรูปแบบแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของ เทศบาลนครรังสิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ชูชัย มีนุช. (2555). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องตาลโตนดที่บ้านไร่กว้าง ตาบลไร่สะท้อน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บิ๊ค พอยท์
- บานเย็น แก้วศรีสุข. (2553). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง อาหารจากกล้วย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- เพ็ญศรี จันปุม. (2554). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ยุพา กลีร์รักษ์. (2556). บทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, 6 (2), 115 -129.

- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *ทฤษฎีองค์การ*. กรุงเทพฯ : วิสิทธ์พัฒนา.
- อำพร เรืองศรี.(พ.ศ. 2553).ระบบการศึกษาไทย. ค้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564,
จาก <https://www.gotoknow.org/posts/174101>.
- อัญชลี ธรรมะวิจิกุล. (2559). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. เข้าถึงข้อมูลได้จาก
<https://panchalee.wordpress.com> (สืบค้นวันที่ 1 กันยายน 2562)
- Bass, B.J. (1990). *Handbook of Leadership: Theory Research and Managerial Applicaton*. 3rd ed. New York : Free press.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.